

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **Mgr. J. B.**, zast. JUDr. Vladimírem Jiřenou, advokátem, AK České Budějovice, Žižkova 12, proti žalovanému: **předseda Krajského soudu v Plzni**, Veleslavínova 40, Plzeň, o návrhu na obnovu řízení, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 12. 11. 2003, č. j. 10 Ca 184/2003 – 11,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna zástupci stěžovatele, advokátu JUDr. Vladimíru Jiřenovi, AK České Budějovice, Žižkova 12, **s e p ř i z n á v á** v částce 2150 Kč a bude mu vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Českých Budějovicích usnesením ze dne 12. 11. 2003, č. j. 10 Ca 184/2003 – 11, zamítl návrh na obnovu řízení a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění rozhodnutí uvedl, že návrhem, doručeným dne 27. 10. 2003 Krajskému soudu v Českých Budějovicích, se žalobce domáhal povolení obnovy řízení vedeného pod sp. zn. 10 Ca 274/2000. Žalobce dovodil, že by rozhodování v konkrétní věci mohlo mít pro něho příznivější důsledek, kdyby nebylo manipulováno se spisem v trestní věci, který neobsahoval žalobcovo odvolání. Krajský soud dále uvedl, že ze spisu 10 Ca 274/2000 vedeného u Krajského soudu v Českých Budějovicích zjistil, že předmětem řízení bylo rozhodnutí předsedy Krajského soudu v Plzni ze dne 23. 10. 1998, č. j. Spr 604/95, jímž byl žalobce odvolán z funkce znalce Krajského soudu

v Plzni ze základního oboru ekonomika, odvětví ceny a odhady nemovitostí. Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí žalobu, která byla rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 15. 11. 2000 zamítnuta. Krajský soud dále v napadeném usnesení konstatoval, že se žalobce domáhá povolení obnovy řízení proti rozsudku, který byl vydán ve správním soudnictví podle části páté o. s. ř. Návrh byl uplatněn v době účinnosti soudního řádu správního, který upravuje pravomoc a příslušnost soudů, jednajících a rozhodujících ve správním soudnictví a postup soudů, účastníků řízení a dalších osob ve správním soudnictví. Rozsudek, proti němuž návrh na obnovu řízení směřuje, se vztahoval k rozhodnutí předsedy krajského soudu, které bylo vydáno označeným soudním funkcionářem při výkonu veřejné správy. Je proto nezbytné podmínky pro povolení obnovy řízení posuzovat podle soudního řádu správního. Soud dále citoval ustanovení § 114 odst. 1 s. ř. s. a ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a konstatoval, že rozsudek, proti němuž žaloba směřuje, byl vydán v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu. Nejedná se o rozsudek vydaný v řízení o ochraně před zásahem správního orgánu ani v záležitosti politických stran či hnutí. Proti rozsudku vydanému o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu není obnova řízení přípustná. Uzavřel, že za této situace byly splněny podmínky pro odmítnutí návrhu. Pro úplnost poznamenal, že o návrhu na obnovu řízení by nebylo možno věcně rozhodovat ani před účinností soudního řádu správního, protože podle ustanovení § 240c o. s. ř. (správně § 246c o. s. ř.) ve znění před novelizací provedenou zákonem č. 151/2002 Sb., bylo při rozhodování ve správním soudnictví možno využít výlučně ustanovení první a třetí části o. s. ř. Obnova řízení je však zahrnuta v části čtvrté o. s. ř., a proto bylo vyloučeno o návrhu na obnovu řízení rozhodnout. Vzhledem k těmto důvodům krajský soud podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. návrh odmítl.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, v níž poukazoval na to, že podáním žaloby ve věci 10 Ca 274/2000 se domáhal ochrany před nezákonným zásahem orgánem státní správy do zákonem chráněných práv. Za zásah považoval rozhodnutí ze dne 23. 10. 1998, č. j. Spr 604/95, které se opírá o skutečnosti, které nenastaly. Poukazoval na vady řízení vedeného ve věci 10 Ca 274/2000 a dovozoval, že správní rozhodnutí ze dne 23. 10. 1998 je nulitní. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a přikázal obnovu řízení ve věci 10 Ca 274/2000. Podáním ze dne 14. 1. 2004 požádal o ustanovení zástupce z řad advokátů.

Krajský soud v Českých Budějovicích usnesením ze dne 29. 1. 2004, č. j. 10 Ca 184/2003 – 31, ustanovil stěžovateli zástupce – advokáta JUDr. Vladimíra Jířenu, se sídlem České Budějovice, Žižkova 12.

V doplnění kasační stížnosti učiněném zástupcem stěžovatele bylo uvedeno, že napadené usnesení bylo žalobci doručeno 3. 12. 2003. Důvody nezákonnosti napadeného rozhodnutí jsou spatřovány v tom, že podmínky pro připuštění obnovy řízení byly dodrženy, protože se jedná o věc podřaditelnou podle § 114 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Za zásah správního orgánu, který byl učiněn vadně, je nezbytné považovat postup žalovaného při odvolání žalobce z funkce znalce. Stěžovatel dále namítal, že soud nesprávně uvedenou věc podřadil řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, ohledně kterého skutečně obnova řízení přípustná není. Dovožoval, že je dán důvod pro podání kasační stížnosti uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Navrhoval, aby usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích bylo zrušeno a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se zcela ztotožňuje s právním názorem Krajského soudu v Českých Budějovicích. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Žalobce ve vyjádření ze dne 24. 3. 2004, jímž reagoval na vyjádření žalovaného, setrval na tom, že odvolání z funkce znalce, aniž by nastala skutečnost podmiňující použití § 20 písm. c) zákona č. 36/1967 Sb., je zásahem správního orgánu. Dále uváděl, že jestliže nenastala právní skutečnost uvedená v tomto ustanovení, je nutno považovat akt odvolání z funkce znalce za nicotný.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že se stěžovatel dovolává důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.

Stěžovatel spatřuje nezákonnost napadeného usnesení v tom, že podle jeho názoru se jednalo o věc podřaditelnou pod ustanovení § 114 odst. 1 písm. a) s. ř. s., kdy za zásah správního orgánu, který byl učiněn vadně, je nezbytné považovat postup žalovaného při odvolání žalobce z funkce znalce.

S výše uvedeným názorem nelze souhlasit.

Podle ustanovení § 114 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb. (soudní řád správní – s. ř. s.) účinného od 1. 1. 2003, je obnova řízení přípustná jen proti rozsudku vydanému v řízení a) o ochraně před zásahem správního orgánu, b) ve věcech politických stran a hnutí.

V posuzované věci se stěžovatel dovolával obnovy řízení ve věci vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 10 Ca 274/2000. Z obsahu tohoto spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že předmětem přezkumného soudního řízení v této věci byla žaloba stěžovatele, podaná proti rozhodnutí předsedy Krajského soudu v Plzni ze dne 23. 10. 1998, č. j. Spr 604/95, jímž byl stěžovatel odvolán z funkce znalce Krajského soudu v Plzni. Uvedené řízení skončilo rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích (kam byla tato věc přikázána Vrchním soudem v Praze usnesením č. j. Nao 107/2000 – 27 ze dne 19. 6. 2000) ze dne 15. 11. 2000, č. j. 10 Ca 274/2000 – 47, jímž byla žaloba stěžovatele podaná proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 10. 1998, č. j. Spr 604/95, zamítnuta, a dále rozhodnuto o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Rozsudek dále obsahuje výrok o tom, že český stát – Krajský soud v Českých Budějovicích je povinen zaplatit zástupkyni žalobce, JUDr. Haně Homolkové, částku 3225 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku. Rozsudek nabyl právní moci dne 5. 12. 2000.

Přezkumné soudní řízení ve výše uvedené věci probíhalo za účinnosti části páté zákona č. 99/1963 Sb. (občanský soudní řád – dále jen „o. s. ř.“) v jeho znění do 31. 12. 2002. Na tomto místě je třeba pro úplnost připomenout, že podle výše uvedené právní úpravy nebylo možno podat návrh na obnovu řízení (§ 250j odst. 4, § 250s o. s. ř. v jeho znění do 31. 12. 2002). Právní úprava platná od 1. 1. 2003, za níž stěžovatel návrh na obnovu řízení

podal, t. j. zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, účinný od 1. 1. 2003, ve svém ustanovení § 114 odst. 1 omezuje možnost podat návrh na obnovu řízení jen na řízení a) o ochraně před zásahem správního orgánu a b) ve věcech politických stran, přičemž současně je v tomto zákoně upraveno v ustanovení § 82 řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu.

Podle ustanovení § 82 s. ř. s., každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu, nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu, trvá-li takový zásah nebo jeho důsledky, a nebo hrozí-li jeho opakování.

Definici zásahu zákon neobsahuje, zásah vymezuje velmi obecně a široce. Přesná definice ani není možná, protože pod pojem zásahu spadá velké množství faktických činností správních orgánů, ke kterým jsou různými zákony oprávněny. Jde o úkony neformální, pro které mohou a nemusí být stanovena pravidla, např. faktické pokyny (typické v dopravě), bezprostřední zásahy (při ohrožení, při demonstraci, příkazy ke zjednání nápravy), zajišťovací úkony atd., tedy obecně úkony, které nejsou činěny formou rozhodnutí, ale přesto jsou závazné pro osoby, vůči nimž směřují, a ty jsou povinny na jejich základě něco konat, nějaké činnosti se zdržet, nebo nějaké jednání strpět, a to na základě jak písemného, tak i faktického (ústního či jinak vyjádřeného pokynu či příkazu). Kromě neformálnosti samotného zásahu je neformální i donucení v případě nerespektování pokynu či příkazu (když ovšem i donucení je zahrnuto pod legislativní zkratku „zásah“).

Z výše uvedeného nutno dovodit, že rozhodnutí předsedy krajského soudu o odvolání z funkce znalce krajského soudu není možné považovat za nezákonný zásah, ale jde typicky o rozhodnutí správního orgánu, proti němuž lze podat žalobu ve smyslu ustanovení § 4a zákona č. 150/2002 Sb. Byť uvedené rozhodnutí stěžovatel mohl považovat za citelný zásah do svého života, není toto rozhodnutí „nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s.“, neboť dikce uvedeného ustanovení předpokládá, že zásah, pokyn nebo donucení správního orgánu není rozhodnutím.

Za této situace nutno dospět k závěru, že krajský soud postupoval správně, pokud řízení ve věci 10 Ca 274/2000, vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích, nepovažoval za řízení o ochraně před zásahem správního orgánu a dovodil, že podmínky pro obnovu řízení nejsou v posuzované věci splněny.

Nutno tedy uzavřít, že řízení o žalobě proti rozhodnutí předsedy krajského soudu o odvolání stěžovatele z funkce znalce není řízením o ochraně před zásahem správního orgánu, ale řízením o žalobě proti rozhodnutí vydanému v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné. Proti rozsudku krajského soudu vydanému v tomto řízení není obnova řízení podle § 114 odst. 1 s. ř. s. přípustná.

Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že napadené usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích bylo vydáno v souladu se zákonem. Kasační stížnost proto za důvodnou nepovažuje a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Pokud se stěžovatel dovolával toho, že akt, kterým byl odvolán z funkce znalce je nicotný, neboť nebyly splněny podmínky ustanovení § 20 písm. c) zákona č. 36/1967 Sb.,

nelze k této námitce přihlížet, neboť v posuzované věci byla předmětem přezkumného soudního řízení otázka, zda v řízení ve věci vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 10 Ca 274/2000 je či nikoliv přípustná obnova řízení. Námitku nicotnosti rozhodnutí předsedy krajského soudu ze dne 23. 10. 1998, č. j. Spr 604/95 již v tomto řízení stěžovatel účinně nemůže uplatnit. Uvedenou námitku však mohl uplatnit v řízení o žalobě proti tomuto rozhodnutí, tedy ve věci vedené pod sp. zn. 10 Ca 274/2000, což však zřejmě neučinil.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť žalovaný žádné náklady řízení neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil a stěžovatel neměl s kasační stížností úspěch.

Odměna soudem ustanovenému zástupci stěžovatele JUDr. Vladimíru Jiřenovi byla přiznána ve výši 2150 Kč, a to za dva úkony právní služby po 1000 Kč (příprava a převzetí zastoupení a doplnění kasační stížnosti ze dne 6. 2. 2004 podle ustanovení § 7, § 9 odst. 3 písm. f/, § 11 odst. 1 písm. b/ a d/ vyhlášky č. 177/1996 Sb.) a 150 Kč za režijní paušál (§ 13 odst. 3 citované vyhlášky). Celková částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu v Brně do 30ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. dubna 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu